

Preek Marcus 16:9-19. Protestantse Gemeente Elst, 1 juni 2025

Gemeente van Christus,

Moederziel alleen...

zo kun je je soms voelen, als je afscheid hebt moeten nemen.

Afscheid van de ziel van je moeder, bijvoorbeeld.

Mijn broers en ik zijn deze maanden bezig met de ontruiming van ons ouderlijk huis.

Van de week worden er foto's gemaakt door de makelaar.

"Alle persoonlijke spulletjes moeten weg, hoor!", zei hij.

Foto's, snuisterijen, het boek op het tafeltje naast haar leesstoel, de pot met pollepels waar ze mee kookte, de sloffen onder haar bed...

We hebben alles opgeruimd:

het huis mist de ziel van onze moeder,

mijn broers en ik lopen er verloren in rond,

maar het is klaar voor de verkoop.

Niet alleen als je afscheid hebt moeten nemen van een huis,

of een ouder, of een ouderlijk huis,

kun je je soms moederziel alleen voelen,

maar ook als iets anders achter moet laten:

je een baan, een droom, een kind dat uit huis gaat, of naar de

middelbare school, een relatie die eindigt,

of je verliest je zelfstandigheid, of je gezondheid.

Dan kun je ook bevangen worden door het gevoel:

het is voorbij, het komt niet meer terug:

de gezelligheid met mijn collega's,

het kind dat ik nog bij me in de buurt had,

de toekomst die ik voor me zag,

de zaak die ik wilde opzetten,

het leven dat ik nog dacht te hebben:

het gaat niet meer gebeuren, het is passé:

wat was is, voorbij en komt niet meer terug,
komt nooit meer terug:
langzaam dringt dat besef beetje bij beetje tot je door.
Je voelt een gat in je ziel dat niet meteen gevuld is.

Precies zo zitten de leerlingen van Jezus er ook bij:
ze voelen zicht verlaten: verweesd, moederziel alleen.

Het is Pasen geweest en het leven dat ze hebben gehad met Jezus
is fini.

De tijd waarin ze met Hem optrokken en met Hem meetrokken
is verleden tijd.

Ze hebben Hem niet meer fysiek bij zich.

Ze kunnen Hem niet meer zien, de blik in zijn ogen niet meer vangen,
ze kunnen zijn stem niet meer horen,

ze kunnen Hem niet meer aanraken,

niet meer voelen hoe Hij hen aanraakte, zegende, genas,

de hand reikte, brood en wijn... het is voorbij.

Bij stukjes en beetjes dringt dat besef in de volle omgang door.

Eenzaam zijn ze en verlaten, gedesoriënteerd, ontredderd,

Ontzield.

En tegelijkertijd is het alsof Hij er bij tijd en wijle
wél weer even is.

Alsof Hij niet weg is, verdwenen, maar verschenen.

*'Daarna verscheen Hij in een andere gedaante aan twee van hen toen
ze buiten de stad waren',*

staat er in het gedeelte dat we gelezen hebben. (vs 12)

Jezus is na zijn dood verschenen, eerst aan Maria van Magdala
en daarna verschijnt Hij ook aan de andere leerlingen.

Eerst aan twee leerlingen die buiten de stad waren,

later nog aan de elf leerlingen die net op het punt stonden

om met elkaar aan tafel te gaan.

En er zijn nog veel meer van dit soort verhalen in de bijbel,
ook in de andere evangeliën.
En al die verschijningsverhalen beschrijven dezelfde ervaring:
Jezus is weg.
En tegelijkertijd: Hij is er nog.

En soms is dat een mystieke, een spirituele ervaring:
dan gebeurt er iets heel wonderlijks:
dan komt Jezus door gesloten deuren naar binnen.

En soms is het ook heel concreet:
dan vraagt Jezus om wat te eten
en dan ruik je de geur van geroosterde vis.

Of dan laat Jezus de wonden in zijn handen zien en dan zegt Hij:
"Kijk maar, voel maar, Ik ben het echt!"

Hij is weg, verdwenen.
En: Hij is er, verschenen.
Hij komt en gaat.
Hij is er niet èn: Hij is er.

Niet de hele tijd, maar soms, even in een flits,
in een split second, een ogen-blik,
dan is het er weer even:
die dimensie meer, dat doorkijkje naar het leven met God.
dat leven dat de leerlingen hebben leren kennen
door Jezus:

door hoe Hij keek, hoe Hij sprak, liefhad, bevrijdde,
hoe Hij gaf, deelde, zegende.
Jezus is niet verdwenen, maar verschenen, weten ze dan.

En Hij verschijnt steeds in een andere gedaante, staat er in Marcus.
Daar gaat het dus over vanmorgen.

Wat was, is voorbij
en komt ook niet meer terug.

De leerlingen worden nooit meer de oude, na Pasen.

Zoals jezelf ook niet meer wordt wie je was,
als je moeder of je vader overlijdt,
als je je baan verliest, je droom, je partner, je kind, je jeugd,
je zelfstandigheid, je gezondheid:
je bent voorgoed veranderd.

En ook Jezus zelf is niet meer hetzelfde.
Hij verschijnt steeds in een andere gedaante.

Hij is niet meer *hetzelfde*,
maar nog wel *dezelfde*.
Hij is er nog: niet de hele tijd,
Hij komt en gaat, maar Hij is er:
steeds op een andere manier.

Zoals God zelf ook steeds op een andere manier nabij is
en je Hem daarom ook niet vast kunt leggen,
er geen vastomlijnd beeld van kunt maken,
omdat je Hem dan tekort doet,
niet meer in die vrijheid staat die God voor ons op het oog heeft
en zoals die in het begin van de Tien Woorden wordt verwoord
(eerste lezing).

Niet hetzelfde, wel dezelfde,
Jezus is weg en soms is Hij er,
in een andere gedaante verschijnt Hij aan ons.

Het is wel moeilijke stof vandaag, he?!
Moeilijk te begrijpen, moeilijk te vatten,
moeilijk te geloven.

"Hoe dan???", vraag je je af.
Ik tenminste wel...

De leerlingen van Jezus hebben het er ook moeilijk mee.

'Ze geloofden het niet', staat er steeds.
En als ze het wél geloven en erover gaan vertellen aan anderen,
dan wórdten ze weer niet geloofd.

Ik ben eerlijk gezegd altijd wel een soort van opgelucht
als ik dat lees...
'Gelukkig!', denk ik dan,
'Ik ben niet de eerste en ook niet de enige die hier moeite mee
heeft....'

'En', denk ik dan ook als ik doorlees in Marcus:
'gelukkig dat Jezus zijn leerlingen en dus ook mij,
want ik ben ook een leerling,
en gelukkig dat Jezus óns, want wij zijn ook zijn leerlingen,
gelukkig dat Jezus ons wegtrekt uit die cirkelgang van gedachten van
hoe het nou kan en hoe het precies in elkaar steekt.'
Want uiteindelijk kom je daar niet verder mee.

"Ga het maar gewoon doen", hoor ik Jezus zeggen, in Marcus.
"Trek heel de wereld rond en doe wat je te doen staat:
Demonen uitdrijven, in onbekende talen spreken,
slangen oppakken, gif drinken en ongedeerd blijven,
zieken gezond maken, handen opleggen.

Ga de strijd aan met het kwaad, maak een compliment maken in plaats
van dat je kritiek spuit, wees niet bang dat je omvalt als je iets aan
de kaak stelt wat niet deugt, breng rust en heling,
zegen degene die op je pad komt en wees zelf een zegen.

Ga het gewoon maar doen:

Leef je leven in het licht en de liefde van Jezus.
Alles wat Hij je heeft geleerd, voorgedaan, uitgelegd:
pak het op en doe het ook..
En dan zul je het wel zien.
Dan zul je MIJ zien:
dan zullen er flitsen komen waarop je ervaart dat Ik er ben,
als een Levende in je midden.

En als Jezus dat gezegd heeft, wordt Hij opgenomen in de hemel,
staat er en ze gaan op weg, de leerlingen.
Of ze het nou geloven of niet: ze gaan het gewoon doen!

En: 'de Heer hielp hen daarbij
en zette hun verkondiging kracht bij', schrijft Marcus.
Dat ontroert mij, dat zinnetje.

Er staat niet:
de Heer keek of ze het goed deden,
Hij controleerde hen, Hij checkte hun to do-list.

Nee, er staat: Hij hielp hen daarbij,
Hij gaf hun kracht om dat te doen.

Hemelvaart is ook een verschijningsverhaal dus:
Jezus is aanwezig, in een andere gedaante, vertelt het ons.
Als kracht, als hulp, als nabijheid.

Tot slot:
Hemelvaart is niet een gebeuren van ooit, eens gebeurd,
ver weg, lang geleden.
Nee: het is een onderdeel van onze tocht als leerling van Jezus.

Een tocht waarbij we voortdurend te maken hebben met
dingen en mensen en situaties
die voorbij gaan en waar we afscheid van moeten nemen

en waar we ons moederziel alleen of hopeloos verlaten
door kunnen voelen.

En waarvan we niet kunnen geloven dat God daar
op één of andere manier ook nog bij aanwezig is.

Maar op die tocht door het leven mogen we er zeker van zijn
dat Jezus bij ons is om ons te helpen en kracht te geven,
om ons te leiden, te inspireren, te vergeven, te bemoedigen,
en ons vanuit het donker naar het Licht te trekken.

Want dat is de belofte van Pasen:
dat wij altijd weer vanuit het donker naar het Licht getrokken
worden. Die belofte van Pasen wordt verzegeld in de Hemelvaart.
Amen.

O God, hier zijn wij,
samengekomen om elkaar te ontmoeten en om U te zoeken,
om een glimp op te vangen van U,
om zicht te krijgen op een dimensie meer in het leven,
want daar verlangen wij naar, God.
Maar vaak is dat ook moeilijk, dan lijkt het wel alsof er iets instaat
tussen U en ons, dan richten wij onze blik wel naar de hemel,
maar dan breekt er geen licht door, dan is het alsof U zich achter
een donker wolkendek verschuilt...
maar daarom zijn wij hier, want op U vertrouwen wij, op uw Licht,
ontloken aan het donker, geboren uit de steen,
werp uw waarheid om ons heen, God, daarom zingen wij...

O God, hier zijn wij,
samengekomen om elkaar te ontmoeten en om U te zoeken,
om een glimp op te vangen van U,
om zicht te krijgen op een dimensie meer in het leven,
want dat is waar wij naar verlangen, God.
Maar vaak is dat ook moeilijk, dan lijkt het wel alsof er iets instaat
tussen ons en de ander, dan zoeken wij wel naar verbinding, contact,
communicatie, naar een opening om elkaar te bereiken, maar dan lukt
dat toch niet, dan breekt er geen licht door, dan is het alsof er een
dikke mist om ons heen hangt, tussen ons in hangt.
Maar daarom zijn wij hier, want wij vertrouwen op U, op uw Licht,
Dat straalt van uw gelaat, dat ons open maakt en ontvankelijk voor
elkaar en ons groet als de dageraad, daarom zingen wij....

O God, hier zijn wij,
Om een glimp op te vangen van U, om zicht te krijgen op een dimensie
meer in het leven, maar wat is dat soms moeilijk, God.
Dan lijkt het wel alsof er een wolkbreuk is van nare dingen die over
ons utigestort wordt, zoveel verschrikkelijke berichten komen er op
ons neer: de toestand in Gaza, de oorlog in Oekraïne,
duizenden doden, uitgemergelde kinderen,

wereldleiders die elkaar betwisten, politieke systemen die mensen
uitsluiten, de aarde die wordt uitgeput en uitgebuit en zoveel meer...
Maar daarom zijn wij hier,
Want in uw huis gaat de hemel soms wel even open,
Als er een lied is dat ons raakt,
Een klank van het orgel dat ons optilt.
Een woord dat licht geeft, een gebaar dat meer zegt dan duizend
woorden.

Dat uw licht, verschenen uit de hoge, onstuitbaar, niet te doven,
Alle wolken die om ons heen hangen mogen verdrijven
En wij een doorkijkje krijgen naar de zon van uw nabijheid,
Daarom zingen wij...

(naar Lied 600, intochtslied)